

Un viatge als budells de la realitat

Francesc Calafat

LA MÀ DE NINGÚ

Vicent Usó

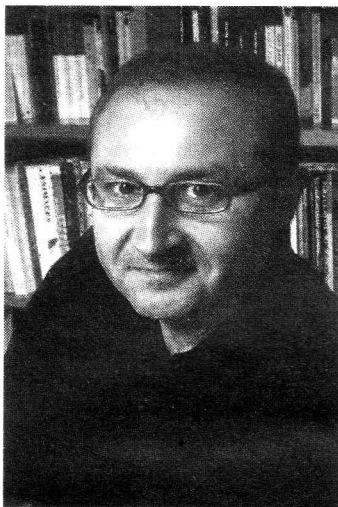
Proa

Barcelona, 2011

237 pàgines

El gènere negre és un via ràpida per a entrar en els budells de la realitat, per a explorar la crueltat humana. I això és el que fa Vicent Usó en l'última novel·la, *La mà de ningú*, que n'explora el clima de tensió i defuig dels detectius. El punt de partida és l'aparició inesperada d'una mà enmig d'un camí rural al nord de França i que evoca l'inici d'una de les pel·lícules més conegudes de David Lynch o un relat famós de Pere Calders. Vicent Usó no cerca l'impacte ni el desenllaç d'un relat de terror, però sí un punt de misteri amb el qual bastirà una novel·la coral i lligarà el destí de personatges ben dispersos. Alternant els fets d'un dijous 26 i un dimecres 25, trenca la vida d'un pagès ja gran, excombatent de la guerra d'Indoxina, un immigrant senegalès il·legal que viu del *top manta*, una malabarista *okupa*, un transportista que conversa amb una amant imaginària, una dona maltractada que mira de refer la seua vida treballant per a una dona rica i un metge vidu amb dues filles.

L'autor, d'entrada, presenta

Vicent Usó.

vides corrents, però que arrosseguen secrets, per descriure realitats i conflictes deferents. Sota la normalitat hi ha uns quants secrets que serveixen per a tocar temes espinosos, com ara la immigració il·legal, el tràfic de prostitutes i pràctiques mèdiques al marge de la llei. El narrador és mostra hàbil en explorar els sentiments dels personatges i sap traure punta als detalls nimis i a les relacions callades entre els personatges, per mitjà del gest més menut i la mirada subtil. Paral·lelament, i de manera escalada, es palpa una atmosfera inquietant que a les acabelles de la trama esclatarà i

trasbalsarà la vida dels personatges. La tensió, la violència, arriba de manera inesperada, i fa miques la calma aparent. La maldat i el dolor tenen moltes cares. Ací en destaquen dues. Tenim un personatge profundament afectuós amb els seus que combina amb tota la naturalitat del món un comportament monstuós. El metge entén la vida com una adversitat i l'enfoca com si fóra una partida d'escacs; calcula els paranys i les sortides de cada jugada. Amb la bonhomia de la seua imatge, envesteix i és infatigable en cada escomessa. A l'altra banda, trobem aquells personatges en què les conseqüències imprevistes d'alguna acció els faran dur un sentit profund de culpabilitat.

Potser algun lector trobarà precipitada o excessiva alguna situació, però Vicent Usó fa que les peces del mecano narratiu fluisquen amb eficàcia, i aconseguen extraure'n espurnes i remoure entranyes. Segueix de prop els personatges, però juga amb la distància i la ironia que li permet jugar, sense estridències, la tendresa amb la brutalitat. I basteix un bon ritme al discurs narratiu i un estil cadenciós, ben engeixat i ple de replecs. Segurament més equilibrat que en altres ocasions. Demuestra una vegada més que és un narrador potent i sòlid.